

О.І. ВАСЕЦЬКА

ЛІВОБІЧНИЙ – ЛІВОСТОРОННИЙ

У сучасній українській мові того, хто в житті користується більшою мірою лівою рукою, називають *шульгою*, *ліваком* і навіть *маньком*, але лексеми на позначення явища функційного переважання правої або лівої руки в лексикографічних джерелах не зафіксовано. Поширення лексеми *ліворукість*, ймовірно, було спричинене розумінням функційного переважання лівої руки як проблеми, що потребує коригування. Нині ж нормою визнано, що людина може користуватися переважно або лівою, або правою рукою (навіть обома руками паралельно), а тому пропонуємо на позначення функційного превалювання правої руки вживати одиницю «праворукість».

У словниках спортивної термінології, зокрема перекладних, терміни зі значенням ‘лівобічної асиметрії’ та ‘правобічної асиметрії’ не зафіксовані, хоч у спеціалізованій літературі поширеними є *лівшість* та *правшість*. У перекладних російсько-українських словниках ХХ ст. засвідчено *лівість* як еквівалент російських лексем *левость* та *левизна*, а також *лівий бік* як рос. *левизна* із приміткою *політ.* (Російсько-український словник / За ред. А.Ю. Кримського та С.О. Єфремова. Київ, 1924 – 1933, т. 1 – 3). Також виявляємо рос. *левосторонний* як укр. *лівобічний* (Російсько-український словник / За ред. С.І. Василевського та П.С. Мустяци. Київ, 1937. С. 319). За даними сучасних словників ширше представлений ряд термінів, один із компонентів яких має корінь *-лів-*: як політологічний термін *лівий ухил* та одиниця *ліві*, а російську лексему *левизна* передано як *лівизна*, до того ж, еквівалентом лексеми *левосторонний* визначено *лівосторонний*, *лівобічний* (Російсько-український словник / І.О. Анніна, Г.Н. Горюшина, І.С. Гнатюк та ін. Київ, 2003. С. 444).

Зважаючи на відповідність нормам української мови, необхідність правильної мотивації термінів, рекомендуємо вживати лексеми *лівобічність* та *правобічність*.